

Силабус
навчальної дисципліни
Історія повсякденності
2020-2021 навчальний рік

Освітня програма «Історія»
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти перший

Викладач (і)	Світлана Баханова
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-istor/composition-kaf-istor/bahanova/
Контактний тел.	0980504166
Е-mail викладача:	s_bahanova@i.ua
Графік консультацій	Вівторок 11.00 - 13.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	16	14	60	іспит

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: історія повсякденності, методологія, гуманітаристика, ментальність, етика повсякденної поведінки

Мета та предмет курсу: створення цілісного уявлення про культуру суспільства певної історичної епохи, усвідомлення складності культурних процесів, неоднозначності й різноманіття культурних феноменів; історія повсякденності, джерела, способи й методи її дослідження, використання при створенні історичного нарративу

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації

ЗК 11. Аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту: здатність виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

ФК 1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності.

ФК 5. Знання, вміння і навички опрацювання наукових та інформаційних джерел й використання інформаційно-пошукових інструментів, таких як: бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи та посилання на електронні ресурси.

ПРН 5. Знаходити необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження

ПРН 7. Здатність інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел

ПРН 13. Здатність досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби

Зміст курсу:

Історія повсякденності у системі історичних дисциплін. Історія повсякденності як напрямок наукових досліджень. Передумови виокремлення історії повсякденності. Загально-теоретичні джерела. «Соціогенетична теорія цивілізацій». «Соціологія буденного життя» Г.Гарфінкеля, А.Сікуреля. «Школа Анналів». Концепція повсякденності Ф.Броделя. Проблема визначення предмета дослідження історії повсякденності.. Міждисциплінарні зв'язки історії повсякденності. Методи дослідження.

Історіографія і джерела. Історіографія історії повсякденності. Проблема джерельної бази: традиційні та нетрадиційні (художньо-образотворчі, речові, фото-, кінодокументи) види історичних джерел. Проблема використання художньої літератури як джерела з історії повсякденності. Методи дослідження та використання.

Духовне і матеріальне у повсякденному житті доби середньовіччя. Світ уявлень і вірувань. Житло. Одяг. Мода. Сім'я. Побутові традиції. Своєрідність міста.

Повсякденне життя повітового міста ХІХ ст. Повсякденна історія повітового міста. Релігійне багатоманіття. Освіта. Матеріальний побут. Сім'я. Одяг та побутові традиції (за джерелами з історії Бердянська)

Повсякденна історія і пам'ять. Повсякденна історія районного міста (за джерелами з історії Бердянська). Історія повсякденності в родинних історіях

Методи навчання: лекція, евристична бесіда, практична робота, створення ситуації інтересу в процесі викладання, методи контролю і самоконтролю, самооцінювання, взаємооцінювання

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): полягає реалізації таких завдань: ознайомлення з проблемами виокремлення історії повсякденності у самостійний напрям, з особливостями джерельної бази та дослідження; набуття досвіду здобуття інформації з різноманітних джерел та її

презентації відповідно до обраної теми, зосередження уваги на набутих під час навчання компетентностей на практичних заняттях (15%), презентація самостійно опрацьованої інформації (15%), розробка завдання в межах навчальної (20 %). Іспит передбачає співбесіду за питаннями для самоконтролю й складає 50% у загальній оцінці.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:
Мультимедійний проектор, маркери, власні мобільні пристрої.

Система оцінювання та вимоги:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За роботу на практичних заняттях студент може отримати максимально 20 балів. Розподіл балів здійснюється таким чином: 5 балів – за повну, логічно побудовану, добре аргументовану та проілюстровану прикладами доповідь, 4 – за недостатньо повне, але певною мірою обґрунтоване повідомлення, проілюстроване прикладами, 3 – відповідь на запитання за його сутністю з наведенням деяких аргументів та прикладів, 1-2 – за окремі доповнення, приклади.

Виконання завдання оцінюється у 10 балів та конкретизується самим завданням. До уваги береться повнота охоплення основних сюжетів теми, правильність виділення головного, вмінні структурувати матеріал, використання зображувальних засобів, доцільність ілюстрацій, композиційна та стилістична правильність тощо.

Розробка завдання в межах навчальної теми оцінюється у 20, при цьому оцінюється: вибір та обґрунтованість методів дослідження, розробка їх супроводу (питання для спостереження, анкети, питання для опитування, тести тощо, визначення та описання рівнів і показників).

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм: XV–XVIII ст. Т. 1. «Структура повсякденності: Можливе і неможливе. К., 1995.
2. Зайбт Ф. Блиск і вбогість середньовіччя: Історія з початком і кінцем. Львів, 2009.
3. Зінчук М. Ю. Еволюція поглядів представників Школи «Анналів» на сутність та особливості дослідження повсякденності [Електронний ресурс]. Режим доступу:
4. Історія повсякденності: теорія і практика. Переяслав-Хмельницький, 2010.
5. Коляструк О. Поняття повсякденності в сучасній науковій гуманітаристиці - <http://dspace.nbuv.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/85570/4-Koliastruk.pdf?sequence=1>
6. Коляструк О. Історія повсякденності в сучасній українській історіографії /
7. Коляструк О.А. Методологія історії повсякденності // Історія повсякденності в зарубіжній і вітчизняній літературі [Електронний ресурс]. Режим доступу:
8. Константінова В. Урбанізація: південноукраїнський вимір (1861-1904 роки) / В.Константінова. – Запоріжжя: АА Тандем, 2010.
9. «Кращий порт Азовського моря» Літопис історії Бердянська очима кореспондентів «Одеського Вісника (1861–1875 рр.) / Упорядн. І.Лиман, В.Константінова.. – Бердянськ: РА Тандем-У, 2007.
10. Ле Гофф Ж. Середньовічна уява. Львів, 2007.
11. Ле Гофф Ж. Цивілізація середньовічного Заходу. Львів, 2009.
12. Лиман І., Константінова В. Німецькі консули в Північному Приазов'ї. Дніпро, 2018
13. Лиман І. Український Південь очима консулів Британської імперії 19 - початку 20 ст. Том 1: Британські консули в портовому місті Бердянську / І.Лиман, В.Константінова. Київ, 2018.
14. Лисенко О. Історія повсякденності як галузь наукового знання. (Повсякденна історія війни: методологічні нотатки // Сторінки воєнної іст. України: зб. Наук ст. / НАН України, Ін-т історії України. К., Вип 13.
Рекомендована література:
15. «Повітова столиця» Літопис історії Бердянська очима кореспондентів «Одеського Вісника (1876–1893 рр.) / Упорядн. І.Лиман, В.Константінова.. – Бердянськ: РА Тандем-У, 2007.
16. Павленко Ю. Історія в калейдоскопі сучасних інтерпретацій // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка. К., 2004.
17. Повсякдення ранньомодерної України. Історичні студії в 2-х томах. Т. 1: Практики, казуси та девіації повсякдення / Відповідальний редактор В. Горобець. Київ: Інститут історії України НАН України. 2012.
18. Февр Л. Бои за историю. М., 1991.

19. Удод О. Історія повсякденності: питання історіографії
Інформаційні ресурси:

20. <http://www.history.org.ua/>

21. <http://www.besthistorysites.net/>

22. <http://www.irbis.nbu.gov.ua/>

23. <https://www.youtube.com/channel/UCpzZB5rRJ0W7KzjVvfbMxew>

24. <http://incognita.day.kyiv.ua/exposition>

25. <https://nmiu.org/>